

Mikuláš II. (ruský car) a jeho „přítel“ (starec) Rasputin. Krize a pád ruského impéria

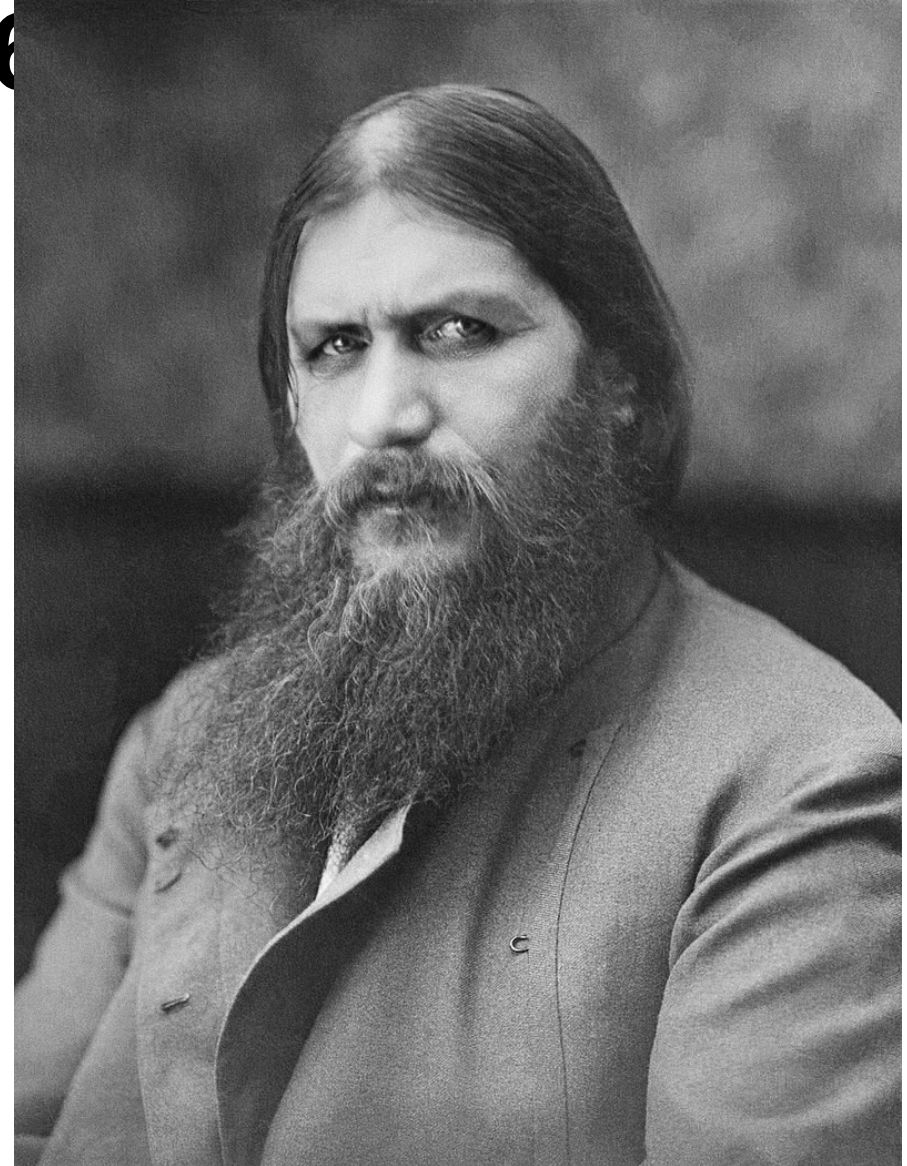
Radomír Vlček

jarní semestr 2021 / 2022

1917)

Grigorij Novych – Rasputin - (1869–1916; 1907–

1916)

Cíl předmětu:

- Události a osobnosti ruského státu v časovém rozpětí 2. poloviny 19. století a počátku 20. století se zaměřením na jejich význam pro změny, kterými Rusko prošlo na přelomu 19. a 20. století
- Rozbor a vysvětlení stěžejních paradigmat a pojmů, jež jsou vlastní výše uvedenému období
- Kritické zhodnocení dostupné literatury

Okruhy sledovaných bloků

- Historiografický exkurz
- Krymská válka a krize ruského impéria poloviny 19. století (1853 – 1856)
- Reformy imperátora cara Alexandra II. Nikolajeviče (60. a 70. léta 19. století)
- Konzervativní kurz imperátora cara Alexandra III. Alexandroviče, Konstantin N. Pobědonoscev a Michail N. Katkov (80. léta 19. století)
- Pokus o kapitálovou reformu – zlatý standard ruského rublu (ekonomika a politika Sergeje Juljeviče Witte, 90. léta 19. století)
- Revoluce 1905–1907
- P. Ja. Stolypin, Ústava a první ruský parlament
- Osobnost Mikuláše II. Alexandroviče a jeho rodina
- Události na chodynském poli (1894–1896)
- Rusko 1907–1914
- Osobnost Grigorije Rasputina a duchovní svět Ruska přelomu 19. a 20. století
- Rusko a první světová válka
- Ruská revoluce roku 1917

Metody výuky a závěrečného ověření znalostí

- 1. recenze literatury = každý student přednese jednu dle výběru
- 2. vysvětlení paradigmatu / pojmu = každý student přednese jeden
- Přednáška vyučujícího kombinovaná s diskusí na dané téma

- Ověření znalostí:
  - 1. zpracování a prezentování recenze a pojmu každým studentem ve výuce
  - 2. kolokvium formou rozhovoru o problémech, jež byly ve výuce prezentovány

Doporučená literatura I

- VYDRA, Zbyněk – TÉRA, Michal – KOMENDOVIÁ, Jitka - HLOUŠKOVÁ, Kateřina – *Dějiny Ruska*. Praha 2017¹
- ŠVANKMAJER, Milan – VEBER, Václav – SLÁDEK, Zdeněk – Moulis, Vladislav – (DVOŘÁK, Milan) *Dějiny Ruska*. Praha 1995¹ – 2010⁶
- Andrej ZUBOV (ed.), *Dějiny Ruska 20. století. I. 1894–1939*. Praha 2014
- VEBER, Václav. *Mikuláš II. a jeho doba*. Praha 2000
- FIGES, Orlando. *Natašin tanec. Kulturní dějiny Ruska*. Praha 2004
- FIGES, Orlando. *Lidská tragédie: ruská revoluce, 1891–1924*. Praha 2000
- PIPES, Richard. *Rusko za starého režimu*. Praha 2004

Doporučená literatura II

- Michael RAPORT, *Evropa devatenáctého století*. Praha 2011.
- Orlando FIGES, *Evropané. Tři slavné životy a vznik kosmopolitní kultury*. Praha – Plzeň 2021.
- Hellené Carrère d'Encausse, *ROMANOVCI. Dynastie pod vládou krve*. Praha 2017.
- Simeon Sebag MONTEFIORE, *Romanovci. 1613–1918*. Praha 2020.

Doporučená literatura III

- PIPES, Richard. *Dějiny ruské revoluce*. Praha 1998¹ – 2017²
- McNAMARA, Kevin. *Velký sen dvou malých národů. Československé legie v Rusku a vznik první republiky*. Praha 2020
- VLČEK, Radomír. *Mysticismus Grigorije Rasputina v kontextu kulturního a duchovního vývoje Ruska přelomu 19. a 20. století*. *Kultúrne dejiny*, roč. 7, č. 1 (2016), s. 52–95

- Edvard RADZINSKIJ, *Alexandr II. Poslední velký car*. Praha 2007
- Edvard RADZINSKIJ, *Poslední car: zavraždění Mikuláše II. a jeho rodiny*. Praha 1993
- Edvard RADZINSKIJ, *Rasputin*. Praha 2002

Doporučená literatura IV

- Catrine CLAYOVÁ, *Král, císař, car. Bratřenci, kteří zavedli svět do války*. Praha 2008.
- Greg KING, *Poslední carevna. Život a doba poslední carevny Alexandry Fjodorovny*. Praha 1997.
- Victor SEBESTYEN, *Lenin. Osobnost, ideologie, teror*. Praha 2021.
- Andrej Borisovič ZUBOV, *Rusko 1917. Katastrofa. Přednášky o ruské revoluci*. Praha 2021.
- John REED, *Deset dnů, které otřásly světem. Strhující záznam smrtelného zápasu*. Praha 2021.
- Astolphe de CUSTINE, *Dopisy z Ruska. Rusko v roce 1839*. Praha 2015.
- Helen RAPPAPORTOVÁ, *Vražda v Jekatěrinburgu. Poslední dny Romanovců*. Brno 2022.
- Vladimír NABOKOV, *Promluv paměti. Návrat k jedné autobiografii*. Praha 2020.
- A. A. ZDANOVIČ – V. S. IZMOIK, *Čtyřicet let v tajných službách. Život a dobrodružství Vladimíra Krivoša za císaře i za bolševika*. Bratislava 2017.